

Et brev av den 6. februar

Av styreleder Lene Hansen og teatersjef Haukur J. Gunnarson, Det Samiske Nasjonalteatret Beivváš

2014-året blir en lang og viktig feiring av Grunnloven og Norge. Vi starter jubileumsåret med å sende det offisielle Norge et brev fullt av muligheter. Vi sender det på samefolkets dag, 6. februar.

Brevet går til våre samiske og norske folkevalgte. Vi ber landets og Nord-Norges ledere om å se nordover i dette viktige 2014-året. Når de leser det vil de få øye på en unik mulighet til å gi det samiske språk en framtid. Den samiske forteller-gleden en mulighet. Og hele Norge en scene lengst nord i landet vårt.

Vi mener 200-årsjubileet for Grunnloven må brukes til noe mer enn å se bakover. Vi skal selvsagt hedre de som lagde en viktig og moderne Grunnlov. De som fikk fram at Norge består av to folk i en stat. Men et vellykket jubileum må også peke ut en kurs. Vi må være vår egen nasjons veivisere i en ny tid, tuftet på vår historie, men med blikket vendt framover.

Grunnmuren

Der framme ser vi en enda sterkere sameksistens mellom det norske og det samiske. Og vår rolle som teater i denne framtiden er å fortelle vår historie, vise hvem vi er, vise hvem vi kan være og å sette ord og farger på vår identitet. Slik skal Beivváš være en kraft for samisk språk og identitet, men også en viktig del av den norske kulturelle grunnmur.

Ett av de synligste bevis på hva kunsten kan gjøre for et lite, ungt land, er Nasjonalteateret, som ble åpnet på Karl Johan i 1899. Det har gitt Norge viktige og magiske øyeblikk i 115 år.

Nå er tiden inne for at også det samiske nasjonalteateret får et hjem og en arena som kan forsterke Norge som kulturnasjon og gi det samiske samfunn en hovedscene. I over 30 år Beivváš kjempet for å få et eget bygg. På samefolkets dag ber vi våre ledere starte jobben med å gjøre 2014 til året da Norge fikk på plass beslutningen om sitt andre nasjonalteater: Den samiske søster til Nasjonalteateret på Karl Johan.

Stolte øyeblikk

Ingen reisverk for kunst og formidling er gratis. Nasjonalteateret var en av de største løft våre forfedre kjempet igjennom i et fattig Norge ved inngangen til 1900-tallet. Deretter er kultur-Norge bygd stein for stein, generasjon for generasjon, med operahuset i Bjørvika som ett av mange stolte øyeblikk.

Et nytt teaterbygg i Kautokeino har også en pris. Det vil koste Norge om lag 200 millioner kroner. Selv om det er et lavt beløp i forhold til mange av de andre institusjonene som er bygd, vet vi at en slik bevilgning ikke kommer av seg selv. Vi vet det fordi vi har prøvd i flere tiår.

Vi har likevel stor tro på at våre politikere og administratorer, både nasjonalt, regionalt og ikke minst i Sametinget, vil se at vår rolle de neste generasjonene vil gi pengene tilbake mange ganger.

Reiselivet

Bygget skal være Beivváš sin hjemmebane. Her skal vi lage scenekunst som skal ut i Norge og verden og formidle den samiske historie, samtid og framtid. Men teaterhuset i Kautokeino skal være åpent

for uttrykk og kunst med lokal, regional, nasjonal og internasjonal forankring. I tillegg skal bygget understøtte en av fremtidsnæringene i nord: reiselivet og opplevelsesturismen.

Vi har derfor gått i ett tett samarbeid med reiselivsnæringen i nord: Tenk hvilke muligheter vi har til å skape opplevelser i ypperste internasjonale klasse i indre Finnmark: Nordlyset. Det evige lys om sommeren. Reinkappkjøring. Ski. Samisk brukskunst. Skatter fra vårt eget matfat. Og midt i dette: Et lite, men vakkert teaterbygg, åpent, inkluderende og vendt ut mot verden.

Optimister

I vårt brev til våre ledere ber vi de om å igangsette forprosjektet for et nytt teaterbygg i jubileumsåret. De vil kreve et samspill på sitt aller beste mellom våre samiske og norske folkevalgte. Vi er optimister, ikke minst etter å ha sett hvordan sametingspresidenten har tatt tak i den nordlige teaterdrømmen.

Vi innser at vi må bli større om vi skal fylle den rollen vi ønsker å spille. Det innebærer, i tillegg til et eget bygg, en dobling av dagens virksomhet. Det betyr en økning opp til 39 fulle årsverk en gang fra 2020. Det vil sette oss på nivå med et mellomstort regions-teater.

Beaivváš ble født i en av de mest krevende perioder for sameksistens mellom det norske og samiske. Det var på slutten av den hardeste fornorskningsepoken og i de dager da striden herjet som verst om utbyggingen av Alta-Kautokeino-vassdraget.

Vi ønsker at teaterhus-beslutningen skal være begynnelsen på den aller beste epoke for samisk språk og fortellerglede innenfor rammen av et inkluderende norsk fellesskap. 2014 er året. 6. februar er dagen. Vi er i gang.